

Doktor Venteogse og doktor Forsikkerhetsskyld

LEGELIVET

KARL O. NAKKEN

karln@ous-hf.no

Karl O. Nakken er dr.med., nevrolog og pensjonert overlege. Han var i mange år medisinsk ansvarlig ved Spesialsykehuset for epilepsi i Sandvika.

Vi møter våre pasienter med kyndighet, interesse og medfølelse, og brukarmedvirkning er i dag blitt en naturlig del av klinisk virksomhet. Ideelt sett bør all utredning, behandling og oppfølging skje i tett samarbeid med den velinformerte pasient og eventuelt pårørende.

Foto: Privat

I travle hverdager er ikke dette alltid så lett å få til. Mitt inntrykk er likevel at de i doktorklubben som har hatt behov for helsehjelp, har følt seg godt ivaretatt i vårt offentlige helsevesen. Med en viss porsjon humor fortalte riktignok et medlem om en litt pussig erfaring han nylig tok med seg fra et sykehusbesøk.

Fordi han over tid hadde kjent på et ubehag, fant han det best å oppsøke fastlegen. Etter å ha blitt undersøkt av henne, ble han henvist videre til lokalsykehuset. Her ble han tatt imot av en noe bisk sykepleier. Hun ba ham følge etter seg inn i en sengeheis. Der ble han klemmt inn mot heisveggen av en seng med en likblek olding, som så ut som han når som helst kunne trekke sitt siste sukk.

«Fordi han nå følte på en gryende irritasjon, valgte han å spørre henne om empati hadde falt ut av pensumlisten på sykepleierskolen. Stemningen ble ikke bedre»

Da de var vel ute av heisen, spurte vår mann, for å lette litt på stemningen, om de var på vei ned til dødens forgård. Sykepleieren ignorerte spørsmålet. Fordi han nå følte på en gryende irritasjon, valgte han å spørre henne om empati hadde falt ut av pensumlisten på sykepleierskolen. Stemningen ble ikke bedre.

Hun førte ham så inn på et undersøkelsesrom der en kollega sto og så ut av vinduet. Uten å snu seg ba han vår mann kle av seg og legge seg på benken. Undersøkelsen foregikk raskt og rutinemessig, hvorefter kollegaen atter vendte tilbake til vinduet. Vår mann dristet seg nå til å spørre ryggen om han hadde funnet noe galt. «Nei, fastlegen får beskjed.»

Vårt medlem vandret ut i det fine vårværet, lettet, men også litt mismodig. Han var blitt etterlatt med et inntrykk av at han var en hypokonder som hadde lagt beslag på dyktige helsearbeideres dyrebare tid.

For en stund siden hadde jeg en pasient som omtalte hjemstedet sitt som sladrebygda. Hvis folk ikke hadde annet å sladre om, var bygdas to leger et yndet tema. Legene drev en noe forskjelligartet praksis, og de hadde derfor på folkemunne fått kallenavnene doktor Venteogse og doktor Forsikkerhetsskyld. Hos Venteogse fikk de fleste pasientene høre at dette kunne man tillate seg å se an, og at de heller fikk komme tilbake dersom det skulle bli verre. Hos Forsikkerhetsskyld fikk de fleste pasientene høre at dette måtte tas på det største alvor, og at det var nødvendig med en rekke prøver og undersøkelser. Deretter ble pasientene lettet for en betydelig mengde urin, blod og penger.

At Forsikkerhetsskyld var den mest populære, stilte vi oss begge noe undrende til.

På siste møte i doktorklubben ble vi underholdt av et medlem som fortalte fornøylig fra sin oppvekst i ei lita østlandsbygd på 1950- og 60-tallet. I den bygda skjedde det fint lite. Bortsett fra én gang i året da det var fotballkamp mot klubben fra nabobygda. Dette var en stor begivenhet som i lokalavisa ble omtalt som en knokkelkamp fordi skadefrekvensen var så høy. Sykebil på sidelinjen var obligatorisk. Alle skadene skyldtes delvis den mangeårige intense og bitre rivaliseringen mellom de to bygdene, og delvis at man som fotballsko den gang brukte beksømstøvler med hjemmelagde knotter.

«Det ble fortalt om spillere som dagen etter våknet med hukommelsestap, brillehematom og ny tannstilling»

Hele bygda var på bena. For mange av tilskuerne var det vanlig med medbragt lommelerke og en dorull. Lommelerka ble brukt for å feire skåring hos hjemmelaget, men også for å døyve smerten hvis bortelaget skulle skåre. Dorullen ble kastet etter dommeren hvis han skulle komme i skade for å dømme straffespark til bortelaget eller utvise en av hjembygdas storspillere.

Om kvelden var det fest på lokalet med dans og slåssing. De som ikke ble skadet under fotballkampen, fikk her en ny sjanse. Det ble fortalt om spillere som dagen etter våknet med hukommelsestap, brillehematom og ny tannstilling.

I kamppreferatet i lokalavisa kunne man lese om navngitte spillere som ble hengt ut dersom de hadde gått av banen uten skåring, strekkskader eller blod i urinen. De hadde ikke gitt alt.

Publisert: 22. august 2024. Tidsskr Nor Legeforen. DOI: 10.4045/tidsskr.24.0283

Opphavsrett: © Tidsskriftet 2026 Lastet ned fra tidsskriftet.no 23. august 2026.